

VENDIM
Nr. 29, datë 15.5.2012

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Bashkim Dedja	Kryetar i Gjykatës Kushtetuese		
Vladimir Kristo	Anëtar i	“	“
Xhezair Zaganjori	Anëtar i	“	“
Petrit Plloçi	Anëtar i	“	“
Vitore Tusha	Anëtare e	“	“
Sokol Berberi	Anëtar i	“	“
Fatmir Hoxha	Anëtar i	“	“
Admir Thanza	Anëtar i	“	“
Altina Xhoxhaj	Anëtare e	“	“

me sekretare Edmira Babaj, në datën 07.02.2012, mori në shqyrtim në seancë gjyqësore, mbi bazë dokumentesh, çështjen nr. 58/33 Akti, që i përket:

KËRKUES: Reshit Uku

SUBJEKT I INTERESUAR: Prokuroria e Përgjithshme

OBJEKTI: Shfuqizimi, si i papajtueshëm me Kushtetutën e Republikës të Shqipërisë, i vendimit nr.577, datë 4.11.2009 të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë dhe vendimit unifikues nr.5, datë 15.9.2009 të Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë.

BAZA LIGJORE: Ligji nr. 8577, datë 10.2.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”.

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoi relatoren e çështjes, Altina Xhoxhaj, shqyrtoi çështjen mbi aktet dhe diskutoi për të në tërësi,

VËREN:

I

1. Mbi bazën e kallëzimit të kërkuarit Reshit Uku, Prokuroria pranë Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Kavajë ka regjistruar procedimin penal në ngarkim të Kryetarit të Komisionit të Ndarjes së Tokës në fshatin Lekaj dhe Kryetarit të Komunës Lekaj, Kavajë, për kryerjen e veprës penale të parashikuar nga neni 186 i Kodit Penal.

2. Me vendimin nr.122, datë 30.01.2006, Prokuroria pranë Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Kavajë ka vendosur pushimin e këtij procedimi penal. Kundër këtij vendimi kërkuar ka paraqitur ankim në Gjykatën e Rrethit Gjyqësor Kavajë.

3. Me vendimin nr.41, datë 07.06.2006, Gjykata e Rrethit Gjyqësor Kavajë ka vendosur rrëzimin e ankimit të kërkuarit, për kundërshtimin e vendimit nr.122, datë 30.01.2006 të Prokurorisë pranë Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Kavajë, si të pabazuar në prova dhe në ligj.

4. Me vendimin nr.50, datë 05.12.2006, Gjykata e Apelit Durrës ka vendosur lënien në fuqi të vendimit nr.41, datë 07.06.2006, të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Kavajë. Kundër këtij vendimi kërkuar ka ushtruar rekurs në Gjykatën e Lartë.

5. Me vendimin nr.577, datë 04.11.2009, Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë, në seancë gjyqësore, bazuar në nenin 435/2 të Kodit të Procedurës Penale (KPP) dhe në interpretimin që i është bërë kësaj dispozite me vendimin unifikues të Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë nr.5, datë 15.09.2009, ka vendosur mospranimin e rekursit për mungesë të nënshkrimit të tij nga mbrojtësi i kërkuarit.

6. **Kërkuar** i është drejtuar Gjykatës Kushtetuese me kërkesë për shfuqizimin e vendimit të

Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë dhe vendimit unifikues të Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë duke parashtruar, në thelb, se:

- Baza ligjore në të cilën është mbështetur Gjykata e Lartë, nenet 420/c dhe 435/2 të KPP-së, janë keqkuptuar dhe keqinterpretuar prej saj. Pozita e kërkuarit në këtë proces nuk ka qenë ajo e të pandehurit, për të cilin kërkohet mbrojtja ligjore dhe, për pasojë, edhe nënshkrimi i rekursit nga mbrojtësi. Pozita e kërkuarit ka qenë ajo e kallëzuesit, për të cilin nuk është e nevojshme as mbrojtja ligjore dhe as nënshkrimi i rekursit nga mbrojtësi.

II

A. Lidhur me legjitimitimin e kërkuarit

7. Gjykata Kushtetuese (Gjykata) vëren se kërkuari legjitimohet *ratione personae* në kuptim të nenit 131, shkronja “f”, të Kushtetutës.

8. Në lidhje me legjitimitimin *ratione temporis*, Gjykata vëren se ligji nr.8577, datë 10.02.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, në nenin 30, ka parashikuar një afat 2-vjeçar për t’iu drejtuar kësaj Gjykate për gjykimin përfundimtar të ankesave të individëve për shkeljen e të drejtave kushtetuese për një proces të rregullt ligjor. Nga materialet bashkëlidhur kërkesës rezulton se vendimi i Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë mban datën 04.11.2009, ndërkohë që në zbatim të të cilin është dërguar kërkesa në Gjykatë konstatohet se vula postare mban datën 05.11.2011. Pavarësisht datës së shënuar në zbatim mbrojtësi i kërkuarit pretendoi se ajo është paraqitur pranë zyrës postare në datën 04.11.2011, pra brenda afatit ligjor të ankimit. Për këtë qëllim, me shkresën nr.R-5 akti, datë 09.10.2011, Gjykata i është drejtuar Postës Shqiptare për t’u informuar lidhur me datën e saktë të postimit të kësaj kërkesë. Me shkresën nr.2139/1 prot., datë 14.11.2011, Posta Shqiptare ka informuar se kërkesa është paraqitur në zyrën postare pranë Institutit Bujqësor Kamëz, Tiranë, në datën 05.11.2011 dhe po në këtë datë ajo është dërguar në degën e shpërndarjes për t’u dërguar më pas në destinacion. Bashkëlidhur kësaj shkresë ajo ka dërguar edhe fotokopje të dëftesës së pranimit dhe listë dërgesës në degët e shpërndarjes. Ndërkohë, kërkuari ka paraqitur pranë Gjykatës një dëftesë për pranimin e objekteve postare, me të cilën është pajisur nga vetë zyra postare ku ka bërë dorëzimin e zarfit drejtuar Gjykatës, e cila mban datën 04.11.2011 dhe në të gjenden edhe vulat e kësaj zyre postare, të cilat po ashtu kanë datën 04.11.2011. Për sa më sipër, duke qenë se kërkuari, të cilit i takon barra e provës për të provuar pretendimin e tij, e ka përmbushur këtë detyrim dhe ka provuar se ai e ka depozituar kërkesën pranë zyrës postare në datën 04.11.2011, Gjykata vlerëson se kërkesa e tij është paraqitur brenda afatit ligjor 2-vjeçar dhe, në këto kushte, ai legjitimohet edhe *ratione temporis*.

9. Në lidhje me legjitimitimin *ratione materiae*, Gjykata vëren se kërkuari, në thelb, pretendon cenimin e të drejtës për proces të rregullt ligjor si pasojë e mospranimit për shqyrtim në seancë gjyqësore të rekursit të tij, për pasojë të mungesës së nënshkrimit të tij nga mbrojtësi. Në rastet kur Gjykata e Lartë ka vendosur, në Dhomë Këshillimi, mospranimin e rekursit për shkak të mungesës së nënshkrimit nga mbrojtësi, në kuptim të nenit 435/2 të KPP-së, Gjykata i ka trajtuar këto kategori çështjesh në këndvështrim të respektimit të së drejtës për t’iu drejtuar gjykatës (aksesit në gjykatë). Ajo ka theksuar se e drejta e individit për t’iu drejtuar gjykatës, si një nga elementet e procesit të rregullt ligjor në kuptim të nenit 42 të Kushtetutës dhe nenit 6 të KEDNJ-së, nuk përfshin vetëm të drejtën për të hapur një proces, por edhe të drejtën për të pasur, nga ana e gjykatës, një zgjidhje përfundimtare në lidhje me mosmarrëveshjen objekt gjykimi, pasi aksesit në gjykatë duhet të jetë substantiv dhe jo thjesht formal. Mohimi i së drejtës për t’iu drejtuar gjykatës dhe për të marrë një përgjigje përfundimtare prej saj lidhur me pretendimet e ngritura, përbën cenim të së drejtës themelore për një proces të rregullt ligjor (*shih vendimet nr.38, datë 30.12.2010; nr.5, datë 2.03.2011; nr.8, datë 16.03.2011; nr.9, datë 29.03.2011; nr.10, datë 29.03.2011; nr.46, datë 04.11.2011 të Gjykatës Kushtetuese*).

10. Gjykata ka theksuar se përdorimi i mjetit procedural të përshtatshëm ankimes, në formë e në përmbajtje, siç është sanksionuar në KPP, nuk përbën një kërkesë formale, por një kërkesë që lidhet me thelbin e të drejtës së mbrojtjes dhe të pjesëmarrjes aktive në gjykim. Trajtimi i mjetit procedural në mënyrë josubstanciale cenon të drejtën e mbrojtjes të të gjykuarit dhe njëkohësisht aksesin e tij në

Gjykatën e Lartë (*shih vendimet nr.38, datë 30.12.2010; nr.5, datë 02.03.2011; nr.8, datë 16.03.2011; nr.9, datë 29.03.2011; nr.10, datë 29.03.2011; nr.26, datë 13.06.2011; nr.37, datë 19.09.2011; nr.39, datë 21.09.2011; nr.41, datë 28.09.2011; nr.46, datë 04.11.2011 të Gjykatës Kushtetuese*). Në vështrim të garantimit të standardit të aksesit në gjykatë, Gjykata ka vlerësuar se neni 435/2 i KPP-së është interpretuar nga Gjykata e Lartë në një mënyrë të tillë (*stricto sensu*), që cenon thelbin e të drejtës së individit për t'iu drejtuar asaj gjykate. Ajo ka theksuar se zbatimi i nenit 435/2 të KPP-së duhet parë në raport me rregullimet e përgjithshme të këtij Kodi që disiplinojnë paraqitjen e ankimit, si dhe ato të veçanta për paraqitjen e rekursi. Në situatën në të cilën individit ka ushtruar rekursin, në përmbushje të detyrimeve të tij formale që përcaktohen kryesisht në nenet 410, 412, 420, 435/1 të KPP-së, ai nuk mund të privohet nga e drejta që pretendimet e ngritura në rekurs të vlerësohen sipas përcaktimeve të nenit 432 të KPP-së (*shih vendimin nr.38, datë 30.12.2010 të Gjykatës Kushtetuese*). Çdo interpretim i ndryshëm, që mund t'i bëhet përmbajtjes së nenit 435/2 të KPP-së, nuk i shërben garantimit të standardeve për një proces të rregullt ligjor.

11. Gjykata konstaton se në çështjen në shqyrtim, bazuar në vendimin nr.577, datë 04.11.2009 të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë, elementet formale të rekursit janë verifikuar në seancë gjyqësore ku, pasi është dëgjuar prokurori i çështjes (që ka kërkuar mospranimin e ankimit) dhe mbrojtësi i kërkuesit (që ka kërkuar vazhdimin e gjykimit), Kolegji Penal ka vlerësuar se rekursi nuk ka respektuar dispozitat që lidhen me formën (nuk është i firmosur nga mbrojtësi) dhe ka vendosur mospranimin e tij.

12. Bazuar në nenin 42/2 të Kushtetutës, çdo individ, për mbrojtjen e të drejtave, të lirive dhe interesave të tij kushtetues dhe ligjorë, ka të drejtën e një gjykimi të drejtë dhe publik brenda një afati të arsyeshëm, nga një gjykatë e pavarur dhe e paanshme e caktuar me ligj. Gjykata vëren se e drejta për një proces të rregullt ligjor është një e drejtë kushtetuese e individëve, nëpërmjet të cilës ata kërkojnë realizimin e procedurave të drejta dhe të ndershme ligjore. E drejta e garantuar nga neni 42 i Kushtetutës shfaqet si një e drejtë që garanton zhvillimin e një procesi të rregullt, nga pikëpamja e rregullshmërisë së procedurave, proces nëpërmjet të cilit individit kërkon mbrojtjen e një të drejte thelbësore. Gjykata konstaton se kërkuesi Reshit Uku, duke pretenduar se është cenuar në të drejtën e tij të pronësisë, për shkak të mospajisjes së tij me një sipërfaqe toke bujqësore, bazuar në dispozitat ligjore në fuqi, dhe me qëllim të mbrojtjes së kësaj të drejte, mes të tjerash, ka paraqitur edhe kallëzim penal kundër shtetasve N.H. dhe Z.M., për kryerjen e veprave penale të shpërdorimit të detyrës dhe falsifikimit të dokumenteve, duke pretenduar se këta persona, përkatësisht në cilësinë e Kryetarit të Komisionit të Ndarjes së Tokës në fshatin Lekaj dhe Kryetarit të Komunës Lekaj, Kavajë, kanë pajisur me tokë bujqësore në pronësi, në kundërshtim me ligjin për tokën, shtetasin R.K. Kallëzimi i parë i kërkuesit është ai i datës 02.08.2005, në lidhje me të cilin organi i akuzës, me vendimin nr.122, datë 30.01.2006, ka vendosur pushimin e procedimit penal, vendim i cili është ankimuar nga kërkuesi në të tri shkallët e gjykimit. Është pikërisht ky proces që është kundërshtuar nga kërkuesi si jokushtetues dhe është objekt i këtij gjykimi kushtetues. Nga materialet bashkëlidhur kërkesës rezulton, gjithashtu, se kërkuesi ka paraqitur përsëri kallëzim pranë Drejtorisë së Policisë së Qarkut Tiranë, në datën 02.04.2008, kundër të njëjtëve shtetas dhe për kryerjen e të njëjtave vepra penale. Në bazë të këtij kallëzimi, prokuroria pranë Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Kavajë, ka vendosur të dërgojë për gjykim çështjen penale në ngarkim të këtyre shtetasve dhe pas gjykimit të kësaj çështjeje rezulton se Gjykata e Rrethit Gjyqësor Kavajë, me vendimin nr.116, datë 23.11.2009, ka vendosur deklarimin e tyre fajtor për kryerjen e veprës penale të “shpërdorimit të detyrës” dhe dënimin e tyre, përkatësisht, shtetasin N.H. me gjashtë muaj burgim dhe katërqind mijë lekë gjobë, dhe shtetasin Z.M. me tetë muaj burgim dhe katërqind mijë lekë gjobë. Ky vendim është lënë në fuqi nga Gjykata e Apelit Durrës me vendimin nr.10-2011-152 (50), datë 02.02.2011.

13. Gjykata ka vlerësuar se jo çdo shkelje e rregullave procedurale e bën procesin të parregullt në aspektin kushtetues dhe se ndikim të drejtpërdrejtë në një proces ligjor kanë ato shkelje thelbësore, vërtetimi i të cilave do të cenonte të drejtat dhe liritë themelore të individit (*shih vendimet nr.21, datë 01.10.2008; nr.40, datë 22.09.2011 të Gjykatës Kushtetuese*). Edhe pse Gjykata vlerëson se, bazuar në jurisprudencën e saj në çështje të ngjashme, procesi i zhvilluar në Gjykatën e Lartë paraqet probleme kushtetutshmërie, për shkak të vendimit të marrë në seancë gjyqësore për mospranimin e rekursit si të pafirmosur nga mbrojtësi, ajo vlerëson, gjithashtu, se cenimi i këtij procesi do të sillte si pasojë

shqyrtimin e ligjshmërisë së vendimeve gjyqësore që nuk kanë pranuar ankimin ndaj vendimit të prokurorit për pushimin e çështjes penale. Ndërkohë, Gjykata vlerëson se e drejta e kërkuarit për të pasur një gjykim përfundimtar lidhur me kallëzimin penal ndaj personave të akuzuar është garantuar edhe pse në një proces tjetër, të ndryshëm nga ai në shqyrtim, por i iniciuar për të njëjtat shkaqe dhe kundër të njëjtëve individë.

Për sa më sipër, Gjykata vlerëson se kërkesa e paraqitur nga kërkuari Reshit Uku duhet të rrëzohet.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, në mbështetje të nenit 131, shkronja “f” dhe nenit 134, pika 1, shkronja “g” të Kushtetutës, si dhe të neneve 72 e vijues të ligjit nr.8577, datë 10.02.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, njëzëri,

VENDOSI:

- Rrëzimin e kërkesës.

Ky vendim është përfundimtar, i formës së prerë dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Anëtarë: Bashkim Dedja (kryetar), Xhezair Zaganjori, Vladimir Kristo, Sokol Berberi, Vitore Tusha, Petrit Pllloçi, Altina Xhoxhaj, Admir Thanza, Fatmir Hoxha.